

Vendestigens Förskola och Skola AB
eva.ekendahl@vendestigen.se

2024-05-23

1 (18)

Dnr- SI 2024:1410

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Vendestigens skola i Danderyds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Vendestigens skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Vendestigens skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera för och leda ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete som involverar all personal.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver ha rutiner för hur huvudmannen utreder kränkings- och klagomålsärenden oberoende av rektorn där huvudmannens ansvar tydligt framgår.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2025-01-17** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:1410) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Vendestigens skola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn med olika metoder systematiskt följer upp skolans kunskaps- och värdegrundsresultat samt undervisningens genomförande. Av huvudmannen inkommen dokumentation samt intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn kontinuerligt följer upp skolans kunskapsresultat, till exempel betyg, resultat på nationella prov och bedömningsstöd. Rektorn följer upp värdegrundsresultat via enkäter, genom samtal med lärare och elever samt vid deltagande i elevrådets möten. Det framkommer vidare att rektorn medverkar på de flesta möten som sker på skolan i syfte att följa upp att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen och att samtala med lärarna om hur de upplever sina förutsättningar att bedriva god undervisning. Vidare framgår att rektorn genom samtal med lärare och lektionsobservationer i samtliga klasser följer upp undervisningens genomförande i syfte att utveckla verksamheten.

Vidare visar granskningen att rektorn utifrån den breda uppföljningen analyserar verksamheten för att hitta förklaringar till resultaten, vidtar nödvändiga utvecklingsinsatser och beslutar om hur resurser ska fördelas. I rektorns analys ingår jämförelser med resultat från tidigare år, mellan pojkar och flickor och även jämförelser mellan årskurser. Arbetslagsmöten, elevhälsomöten och samverkansmöten med fritidshemmet genomförs där lärare och övrig personal tillsammans analyserar orsaker bakom valda kunskaps- och värdegrundsresultat. Lärare beskriver i intervju att skolan också har haft en kvalitetsdialog med Specialpedagogiska skolmyndigheten och därigenom fått stöd i att analysera

verksamheten. Rektorn uppger att hen utför analysarbete i en ständigt pågående process och att hen genom att befinna sig i och delta i verksamheten snabbt kan komplettera personalens perspektiv med egna observationer och vidta åtgärder.

Utifrån analysen av skolans resultat har rektorn beslutat om utvecklingsinsatser för att möta de behov som framkommit, exempelvis inom områdena läs- och skrivutveckling och specialpedagogik. I en analys av personalens olika perspektiv i värdegrundsfrågor och förhållningssätt som skolan gjorde under kvalitetsdialog tillsammans med Specialpedagogiska skolmyndigheten under vårterminen 2024 tydliggjordes ett behov av att arbeta kring interkulturellt förhållningssätt och genus. Rektorn har därför påbörjat en planering för fortbildning inom detta område i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten. Utifrån analyserade behov och i samverkan med lärare och elevhälsa beslutar rektorn om hur resurser ska fördelas.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag samt ger lärarna förutsättningar för kollegialt samarbete. Rektorn har organiserat verksamheten så att det finns goda möjligheter för lärarna att samverka med varandra och med elevhälsan genom olika typer av regelbundna möten med för personalen tydliga syften, exempelvis lärmöte, arbetslagsmöte och elevhälsomöte. Lärare uppger att rektorn aktivt deltar i verksamheten och därigenom ser till att lärarna arbetar i enlighet med gemensamma överenskommelser. Lärare beskriver att rektorn leder och organiserar skolans pedagogiska arbete på ett ändamålsenligt sätt. Rektorn försäkrar sig om att det sker ett kollegialt lärande på skolan genom sina planerade lektionsobservationer och samtal med lärarna. På så vis följer rektorn även regelbundet upp att utvecklingsarbetet ger avtryck i undervisningen. Rektorn och lärare beskriver i intervjuer att lärarna exempelvis har anpassat den fysiska och pedagogiska lärmiljön utifrån nyvunna kunskaper inom utvecklingsinsatsen specialpedagogik för lärande.

Det framgår av granskningen att det finns gemensamma rutiner på skolan, men att förhållningssättet i olika sammanhang kan skilja sig åt mellan personalen. Av intervju med personalen framgår att det finns dokument som beskriver skolans rutiner, förhållnings- och arbetssätt och att rektorn genom att regelbundet närvara vid möten med lärarna tydliggör dessa vid behov. De flesta i personalen har arbetat länge tillsammans och lärare beskriver i intervju att de är samstämda i det mesta, men att de arbetar på lite olika sätt mot samma mål.

Vidare visar granskningen att obehöriga och nya lärare får en planerad introduktion. Obehöriga lärare får stöd i arbetet genom kollegiala samtal, gemensamma utbildningar och sambedömning. Nyanställda lärare har en mentor under det första arbetsåret. I intervju med rektorn framgår att det var länge sedan en obehörig lärare anställdes på skolan, men att en lärare som var obehörig i ett ämne fick gå dubbelt med den tidigare läraren och fick flera planeringsdagar med den föregående läraren.

Rektorns ledning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete är begränsad

Granskningen visar att rektorn ger begränsad ledning och styrning av ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar oberoende av könstillhörighet. Rektorn beskriver i intervju att hen anser att begreppet jämställdhet är problematiskt och att det är viktigare att se till individen än att särskilja flickor och pojkar. Av intervju med lärarna framgår att de på olika sätt arbetar med frågor som berör jämställdhet, men att det arbetet sker mer utifrån vad enskilda lärare planerar eller fångar upp snarare än att rektorn har tagit fram en gemensam strategi för hur jämställdhetsarbetet ska tas upp i utbildningen. Elever bekräftar i intervju att de känner till vad begreppet jämställdhet betyder men känner inte igen att de har arbetat med jämställdhet i skolan. Elever beskriver vidare att flickor och pojkar behandlas olika på skolan, men de är oense om ifall flickor eller pojkar är förfördelade. Under de flesta av Skolinspektionens lektionsobservationer behandlades flickor och pojkar lika av lärare men det förekom även att flickor fick färre valmöjligheter och att lärare ställde högre krav på flickorna vid undanplockning.

Rektorn följer upp kunskaps- och trygghetsresultat uppdelat på flickor och pojkar på skolnivå, men har inte identifierat några stora skillnader mellan könen i resultaten. Omständigheten att det i vissa årskurser finns antingen endast flickor eller endast pojkar gör att analysen av skillnader saknas på klass- och årskursnivå i de grupperna. Lärare beskriver i intervju att de inte medvetet följer upp resultat utifrån kön om det inte är någonting som är iögonfallande. I intervju med elevhälsan framkommer att de följer upp elevernas resultat på screeningar och bedömningsstöd utifrån kön, men att de inte sett några stora skillnader mellan flickors och pojkars resultat. Representanterna från elevhälsan beskriver vidare att de inte har fått direktiv från rektorn om att de ska jämföra resultat mellan flickor och pojkar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera för och leda ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete som involverar all personal.

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning leder ett systematiskt jämställdhetsarbete på skolan. Rektorn följer inte upp att alla lärares undervisning på ett likvärdigt sätt genomsyras av ett tydligt jämställdhetsperspektiv, som grundar sig i det centrala innehållet i kursplanerna. Jämställdhetsarbetet sker inte strukturerat under rektorns ledning utan mer utifrån vad enskilda lärare eventuellt diskuterar, planerar eller fångar upp i undervisningen. När skolan arbetar strategiskt med jämställdhet kan stereotypa uppfattningar av vad som anses vara kvinnligt och manligt motverkas, som annars skulle kunna begränsa elevernas lärande, val och personliga utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn följer upp på vilket sätt och i vilken utsträckning ett jämställdhetsarbete genomsyrar utbildningen och knyter an till läroplanen och ämnenas centrala innehåll. Utifrån uppföljningen bör rektorn utveckla och leda ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan som involverar samtliga lärare så att eleverna ges likvärdiga förutsättningar att genom utbildningen utveckla en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka egna och andras möjligheter i livet samt att eleverna ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. För stöd i arbetet med jämställdhet kan rektorn med fördel ta stöd av Skolverkets material *Aktivt jämställdhetsarbete i skolan*¹.

Undervisning**Författningsstöd**

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

¹ Skolverket 2024, *Aktivt jämställdhetsarbete i skolan*. Skolverkets webbplats.

Undervisningen är varierad och strukturerad

Granskningen visar att lärarna varierar undervisningen samt ger eleverna ett aktivt lärarstöd. Av Skolinspektionens lektionsobservationer och intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna växlar och skapar balans mellan olika arbetsformer, undervisningsmetoder och material. Exempelvis får eleverna arbeta enskilt, i olika gruppkonstellationer, med skrivuppgifter, diskussioner och praktiska moment. Lärarna stödjer aktivt eleverna så att de snabbt kommer igång med sitt skolarbete och genomför arbetsuppgifterna, exempelvis genom att röra sig runt i klassrummet och observera hur eleverna arbetar och snabbt uppmärksamma ifall någon elev behöver stöd i arbetet. Eleverna beskriver i intervju att lärarna förklarar på olika sätt om de behöver det.

Vidare framgår av granskningen att undervisningen är strukturerad, har ett logiskt flöde och att syftet med arbetet tydligt framgår för eleverna och överensstämmer med målen i läroplanen. Av lärarintervjun och observationer framgår att lärare inleder lektioner med att berätta vad eleverna ska göra, kopplar det till det eleverna gjort tidigare och berättar vad syftet med lektionen är. Det framgår vidare att lektionerna oftast avslutas med en sammanfattning av vad eleverna gjort under lektionen, men att sammanfattningen ibland sker i slutet av dagen istället för varje lektion.

Lärarna motiverar eleverna och anpassar undervisningen till elevers behov

Granskningen visar att lärarna medvetet arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära samt bedriver en undervisning som är anpassad till gruppen och enskilda elevers behov. Det framgår av intervjuer med lärare och elever att lärare arbetar med elevernas motivation på flera olika sätt, exempelvis genom att visa på elevers progression, uppmuntra och knyta an till elevernas vardag och framtid. För att stärka elevers självförtroende arbetar lärarna bland annat med att skapa en socialt trygg miljö där eleverna vågar prova svårare uppgifter utan att vara rädda för att misslyckas och genom att anpassa uppgifterna för varje elev så att de utmanas, men ändå har möjlighet att klara uppgifterna. Av intervju med elevhälsan framgår att lärarna och elevhälsan har fört samtal kring vad det innebär att förmedla höga förväntningar till elever. Lärarna anpassar undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Det sker till exempel genom att eleverna har möjlighet att få hjälp av lärare, elevassistenter och speciallärare under lektionerna samt att arbetsmaterial anpassas till elevernas kunskapsnivå. Elever beskriver i intervju att de får hjälp när de behöver det och att de kan gå fortare fram och få svårare uppgifter om de kommit långt i sitt lärande.

Undervisningen ger eleverna möjlighet till reflektion och delaktighet i planering

Granskningen visar att undervisningen erbjuder eleverna möjlighet att reflektera över hur de lär sig, utforska olika strategier för lärande och ta ansvar för sitt lärande. Av intervjuer med elever och lärare framgår att eleverna får prova olika sätt att lära och reflektera över på vilka olika sätt en uppgift kan lösas. I samband med utvecklingssamtal får elever reflektera över hur de kan utvecklas i sitt lärande och vilket ansvar de själva kan ta. Lärare beskriver att de låter elever reflektera fritt kring frågor som inte har givna svar, exempelvis vad som händer efter döden, eller hur personer i lästa texter kan tänkas känna.

Vidare framgår av granskningen att eleverna får utvärdera och påverka undervisningen. Rektorn beskriver i intervju att det görs två större skriftliga utvärderingar av undervisningen per läsår och att lärarna också utvärderar undervisningen löpande, men att alla lärare inte gör på samma sätt, utan själva väljer hur de låter eleverna utvärdera. Av elev- och lärarintervjuer framgår att lärarna brukar fråga eleverna muntligt hur de upplever undervisningen och utifrån elevernas svar anpassar lärarna undervisningens utformning. Exempelvis har lärare infört fler dramaövningar och elever har fått välja vilket tema de vill arbeta med eller på vilket sätt de vill arbeta. Lärare beskriver att de gör eleverna delaktiga i undervisningen, eftersom eleverna då får känna att de kan påverka och ta ansvar för sina studier. Rektorn beskriver i intervju därtill att eleverna också har möjlighet att framföra synpunkter på undervisningen under elevråd.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero**Författningsstöd**

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolan arbetar samlat med att skapa studiero och en lugn miljö

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete med att skapa studiero på skolan. Observationer och intervjuer med elever och lärare visar att studieron på skolan är god och att eleverna till stor del kan ägna sig åt de uppgifter de har fått av lärarna utan att bli störda. Av intervju med lärare och elevhälsa framgår att lärarna för kollegiala samtal kring studiero och gruppdynamik och att lärarna har samstämmiga förhållningssätt och förväntningar på eleverna i klassrummet. Lärare och elever beskriver att eleverna har fått delta i arbetet med att ta fram ordningsregler för lektionerna. Vidare arbetar lärarna främjande för att skapa studiero bland annat genom att anpassa användningen av lokalerna och gruppstorleken för att passa såväl grupperna som individuella elever i grupperna. Elever kan arbeta i olika rum, specialläraren finns ofta tillgänglig för elever som behöver stöd och det finns tillgång till fysiska hjälpmedel för att underlätta fokus och koncentration. Lärare och elever beskriver också att lärarna varierar undervisningen så att eleverna ska tycka att den är lustfylld, i syfte att bibehålla studieron. Det framgår också av granskningen att lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder när studieron bryts. Under majoriteten av de lektioner som observerades rådde ett lugn i klassrummet och lärare kunde fokusera på sitt uppdrag att undervisa. Vid de tillfällen elever störde studieron blev de snabbt tillsagda av lärare och återgick då i arbete.

Det finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att skolan bedriver ett medvetet och strategiskt arbete för att skapa trygghet på skolan. Av intervju med rektorn framgår att elevernas upplevelse av trygghet systematiskt följs upp, exempelvis via enkäter och elevrådets möten, och att skolan utifrån analys av uppföljningen aktivt arbetar med att vidta åtgärder som tillförsäkrar eleverna en trygg miljö. Lärare och elever beskriver exempelvis i intervju att skolan via uppföljning identifierat att elever upplevt att det varit många konflikter och otryggt vid fotbollsplanen, varvid personalen i samarbete med eleverna har skapat nya regler för användningen av planen och organiserat så att det alltid finns en rastvakt där. Vidare framgår att eventuella incidenter följs upp och utreds skyndsamt.

Granskningen visar även att det finns ett gemensamt förhållningssätt hos skolans personal kring hur de skapar trygghet på skolan, och eleverna beskriver i intervju att de upplever att det finns vuxna att vända sig till vid behov. Personalen har en samsyn kring vad som är trygghetsskapande, exempelvis arbetar de mycket med att skapa goda relationer och lära känna eleverna. Samtliga lärare arbetar med det skolan kallar cirkelsittning en gång i veckan då eleverna får reflektera och resonera kring saker som har hänt och kring olika typer av värdegrundsfrågor. Utöver cirkelsittning arbetar lärarna också med värdegrundsfrågor i respektive klass utifrån olika material för att

främja elevernas relationella förmågor. Det framgår i samtliga intervjuer med skolans personal att de anser att en av skolans styrkor är att det är en liten verksamhet vilket på skolan möjliggör korta beslutsvägar, förenklar arbetet med ett gemensamt förhållningssätt och skapar trygghet för eleverna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i omdömen och betygssättning

Granskningen visar att rektorn på ett systematiskt sätt följer upp, jämför och analyserar skillnader i omdömen och betyg i syfte att säkerställa likvärdighet i bedömningar. Av intervju med rektorn och lärare framkommer att rektorn jämför resultaten från de nationella proven i årskurs 6 med de betyg som lärare avser att sätta. Rektorn jämför också resultaten av bedömningsstöd med omdömen. Rektorn har vid ett tillfälle upptäckt avvikelse mellan nationella prov och betygssättning och hade då ett samtal med läraren och fick en förklaring till avvikelsen. Rektorn har också vid något tillfälle identifierat avvikelse i omdöme och fört samtal om underlaget för bedömningen. Av rektors- och lärarintervjuerna framgår att rektorn regelbundet deltar vid lärarmöten kring bedömning och ställer frågor till lärarna om det är någon bedömning som hen tycker sticker ut på ett oväntat sätt. Rektorn jämför även skolans resultat med andra skolors resultat i syfte att säkerställa att bedömningarna av elevernas kunskaper är likvärdiga.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samarbeta kring bedömning och betygssättning i syfte att uppnå ökad likvärdighet. Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att rektorn ger lärarna goda förutsättningar att föra samtal kring bedömning och att det regelbundet finns avsatt tid för både samplanering och sambedömning. Lärare beskriver att de aldrig är ensamma i betygssättningen, utan alltid sätter betyg med stöd av varandra. För att ytterligare säkerställa likvärdigheten i

bedömningen har rektorn organiserat tillfällen för att sambedöma nationella prov i årskurs 6 och årskurs 3 tillsammans med andra skolor.

Vidare framgår av granskningen att rektorn säkerställer att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Lärare och rektorn beskriver i intervjuer att lärarna utöver nationella prov och bedömningsstöd använder olika typer av screeningar och avidentifierade prov och att de tillsammans diskuterar underlaget för bedömning och samplanerar progression mellan olika årskurser utifrån läroplanen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamheten, men ansvarsfördelningen är något otydlig

Granskningen visar att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Då rektorn också är skolchef och därmed huvudman framgår att huvudmannen är deltagande i skolans dagliga verksamhet vilket bidrar till att huvudmannen har en god insikt i hur verksamheten bedrivs. I intervju med rektorn framgår att huvudmannen med styrelse följer upp kunskaps- och trygghetsrelaterade resultat och gör en egen analys som jämförs med rektorns analys. Då genomför huvudmannen kritiska granskningar av verksamheten utifrån ett styrningsperspektiv. Huvudmannen gör också jämförelser mellan skolans arbete och andra skolors arbete i syfte att förbättra verksamheten. Dock framgår att ansvarsfördelningen mellan huvudmanna- och rektorsnivå inte är tydlig för skolans personal. Rektorn och huvudmannen beskriver i intervjuer att ansvarsfördelningen mellan rektorn och huvudmannen är tydlig för dem, men att det är svårt att tydliggöra den för personalen och vårdnadshavare. Av intervjuer med lärare och elevhälsa framgår att personalen inte vet vilka roller och ansvar som åligger rektorn respektive huvudmannen.

Huvudmannen ger behovsanpassat stöd till rektorn

Granskningen visar att huvudmannen ger rektorn behovsanpassat stöd. Av intervjuer med rektorn och huvudmannen framgår att representanter för huvudmannens styrelse löpande ger rektorn råd och stöd i såväl verksamhetsnära som strategiska frågor och att såväl rektorn som huvudmannens styrelse kan vara initiativtagare till att rektorn får stöd. Huvudmannens stöd till rektorn ges exempelvis i form av hjälp med ansökningar om statsbidrag, kommunikation med hemkommunen och att agera bollplank då rektorn önskar stöd i sina beslut. Vid svåra beslut ger huvudmannen rektorn stöd. Av rektorsintervjun framgår att huvudmannen erbjuder rektorn goda möjligheter till kompetensutveckling och rektorsnätverk för att säkerställa att rektorn kan hålla sig uppdaterad och har rätt kompetens för att fungera som en god pedagogisk ledare för verksamheten.

Huvudmannen tar långsiktigt ansvar för verksamhetens förutsättningar

Granskningen visar att huvudmannen arbetar långsiktigt med att säkerställa att verksamheten har rätt förutsättningar. Av intervjuer med lärare, rektorn och huvudmannen framgår att lärarna har de lärverktyg som de behöver för att bedriva en god undervisning och att huvudmannen är lyhörd för lärarnas behov. Exempelvis har huvudmannen nyligen möjliggjort inköp av fysiska läromedel och skönlitteratur eftersom lärarna uttryckt det behovet. Huvudmannen har översyn av lokalerna två gånger per år och ser till att eventuella brister åtgärdas. Huvudmannen undersöker också möjligheten att utöka lokalerna i samma hus där verksamheten finns. Vidare framgår av intervju med huvudmannen att de i syfte att ha hög behörighetgrad och kompetens hos personalen ställer krav på att rektorn så långt det är möjligt ska rekrytera behöriga lärare.

Huvudmannen informerar vårdnadshavare om rutinen för klagomåls- och kränkingsärenden, men utreder inte ärenden oberoende

Granskningen visar att huvudmannen synliggör att vårdnadshavare kan vända sig till huvudmannen med klagomål och kränkingsanmälningar. Rektorn informerar vid varje läsårsstart vårdnadshavare om hur de kan anmäla klagomål och kränkningar samt om hur ärenden om kränkande behandling omhändertas. Visserligen finns möjlighet för vårdnadshavare att göra anmälan via skolans skolplattform, dock framgår att anmälan kräver inloggning.

Vidare visar granskningen att huvudmannen inte har tydliga rutiner för att agera som en oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar. Av intervjuer och av huvudmannen inkommen dokumentation framgår att det inte finns tydliga rutiner för huvudmannens ansvar och hur huvudmannen oberoende av rektorn ska utreda eventuella kränkningar och klagomål. Huvudmannen uppger att om det skulle komma in ett klagomål mot rektorn så skulle troligtvis huvudmannens styrelse utreda ärendet utan att rektorn medverkar. Dock är styrelsen bestående av personer med nära koppling till rektorn, tillika huvudmannen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver ha rutiner för hur huvudmannen utreder kränkings- och klagomålsärenden oberoende av rektorn där huvudmannens ansvar tydligt framgår.

Granskningen visar att huvudmannen inte har tydliga rutiner för att utreda klagomål och kränkningar på ett oberoende sätt och att ärendegången är otydlig avseende huvudmannens ansvar. Detta kan medföra att kränkningar inte utreds och åtgärdas i tillräcklig omfattning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen har rutiner för hur kränkings- och klagomålsärenden ska utredas oberoende av rektorn, där huvudmannens ansvar tydligt framgår. Huvudmannen behöver kommunicera dessa tydligt till elever, vårdnadshavare och personal. Det är alltid huvudmannen som har ansvaret för att utreda och åtgärda brister i verksamheten. Det är viktigt att elever och vårdnadshavare tydligt informeras om huvudmannens ansvar samt att ärenden kommer att utredas av huvudmannen som en oberoende aktör. Vid klagomålsärenden som handlar om rektorn är det viktigt att det finns en rutin för hur dessa ärenden ska utredas oberoende, särskilt i fall då huvudmannen inom en mindre organisation kan uppfattas ha beroendeförhållanden eller nära band till rektorn. För stöd i arbetet kan huvudmannen med fördel ta stöd av Skolverkets webbsida Kränkande behandling, mobbning och diskriminering² samt Skolverkets webbsida Skolans kommunikation och samarbete med vårdnadshavare³.

² Skolverket 2024, Kränkande behandling, mobbning och diskriminering. Skolverkets webbplats.

³ Skolverket 2024, Skolans kommunikation och samarbete med vårdnadshavare. Skolverkets webbplats.

Beslutet har fattats av Ylva Tillquist, utredare

I den slutliga handläggningen har Malin Larsson, utredare (föredragande) och Christina Wallin, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Vendestigens skola är en fristående skola med årskurserna 1–6. Det finns också en förskoleklass. Huvudman för skolan är Vendestigens Förskola och Skola AB. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 57 elever inskrivna i årskurs 1-6. Förskoleklass omfattas inte av granskningen.

Skolinspektionen besökte skolenheten 23-24 april 2024. Besöket genomfördes av Christina Wallin, Malin Larsson och Erica Underwood.